

10 общи основни принципа относно приобщаването на ромите

Целта на тези принципи е да послужат като насоки за институциите на ЕС и държавите членки при създаването и въвеждането на нови политики или проекти за приобщаване на ромите.

Те представляват юридически необвързваща политическа декларация. Въпреки това държавите-членки демонстрираха своята ангажираност да градят бъдещите си инициативи на основата на тези принципи.

1. Конструктивни, прагматични и недискриминационни политики
2. Ясно определена, но не изключителна насоченост
3. Межкултурен подход
4. Приобщаване на ромите към обществото
5. Осъзнаване на измерението за равенство между половете
6. Обмен на основани върху факти политики
7. Използване на общностни инструменти
8. Участие на регионалните и местните власти
9. Участие на гражданското общество
10. Активно участие на ромите

Някои от принципите засягат добре известни въпроси, а други са много новаторски, като например:

- „ясно определена, но не изключителна насоченост“, който вместо да обособи ромите като отделна група, има за цел да подобри стандарта на живот и средата на всички хора, които живеят в подобни условия;
- „межкултурният подход“, който акцентира върху това, че както ромите, така и членовете на цялото общество могат да научат много едни за други и че межкултурните знания и умения заслужават да бъдат насърчавани успоредно с борбата с предразсъдъците и стереотипите;
- „приобщаване на ромите към обществото“, който подчертава, че политиките трябва да подкрепят ромите в пълноценното им участие в обществото, а не да поощряват създаването на отделни ромски селища или пазари на труда.

Контакти

Портал на Европейската комисия за ромите
<http://ec.europa.eu/roma>

Европейска комисия, ГД „Заетост, социални въпроси и равни възможности“, Отдел за борба с дискриминацията
<http://ec.europa.eu/anti-discrimination>

Информационна кампания „За различността. Против дискриминацията.“
www.stop-discrimination.info

Европейски социален фонд (ЕСФ)
<http://ec.europa.eu/esf>

Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРЗ)
http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/feder/index_bg.htm



Дейност на ЕС по отношение на ромите

Факти и данни

Ромите са едно от най-големите етнически малцинства в ЕС. В различните държави членки живеят около 10–12 млн. роми, като те често са в затруднено положение.

Според неотдавнашно проучване*, в което роми бяха попитани за личния си опит:

- половината от всички анкетиращи роми са били дискриминирани най-малко веднъж през предходната година;
- всяко от дискриминираните лица е изпитало средно 11 случая на дискриминация за период от 12 месеца;
- 69 % от анкетираните роми смятат, че дискриминацията на основата на етнически произход или имигрантско минало е често разпространено явление в тяхната страна.

* Доклад „Данни на фокус“ N.1 – Ромите – EU-MIDIS: Проучване на Европейския съюз за малцинствата и дискриминацията, изготвено от Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA). Тази поредица от доклади е първото изследване, което обхваща целия ЕС и поставя въпроси за личния опит на имигрантите и хората от етнически малцинства във връзка с прояви на дискриминация и прещедно преследване в ежедневието им живот. <http://fra.europa.eu/eu-midis>



Законодателство

Правомощията на ЕС да се бори с дискриминацията се основават на член 19 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

След 2000 г. държавите членки договориха редица законодателни актове, които предоставят важни права на ромите:

- Директивата за расовото равенство (2000/43/ЕО), която беше приета през 2000 г., забранява дискриминацията на основата на расов или етнически произход на работното място, както и в други сфери от живота, като например образование, социална закрила, здравеопазване и достъп до продукти и услуги;
- Рамковото решение относно борбата с определени форми и прояви на расизъм и ксенофобия (2008/913/ПВР), което беше прието през 2008 г., предоставя оценка на законите и регламентите, които държавите членки трябва да следват по отношение на правонарушения, свързани с расизъм и ксенофобия;
- Директивата относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на ЕС (2004/38/ЕО), която беше приета през 2004 г., гарантира, че всички граждани имат право на свободно движение в целия ЕС, при условие че работят или търсят работа, учат, издържат се сами или са пенсионери.

Финансиране

Подходът на Европейската комисия по отношение на проблемите на ромите е ясно определен, но не и с изключителна насоченост: приобщаването на ромите не се разглежда отделно от основните дейности на ЕС, а вместо това обръща особено внимание на положението на ромите, по-специално във всички политики и инструменти на ЕС, които имат за цел подобряване на икономическата ситуация, здравето, условията за живот, възможностите за заетост, културното разбирателство и образованието за всички европейци.

Пълното участие на ромите в обществото се подкрепя поконкретно чрез финансовите инструменти на Общността, като например:

- Европейския социален фонд (ЕСФ), който подкрепя заетостта и подобряването на стандарта на живот и помага на хората да повишат образованието и да усъвършенстват уменията си;
- Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), който подкрепя регионалното развитие, икономическата промяна, засилването на конкурентоспособността и териториалното сътрудничество в целия ЕС;
- Програма „Прогрес“, включително информационната кампания „За различността. Против дискриминацията“, която финансира дейности за повишаване на осведомеността с цел преодоляване на дискриминацията срещу ромите;
- други дейности на Комисията и механизми за финансиране във връзка с тях, например Програма „Обучение през целия живот“, Програма „Младешта в действие“, Програма „Култура“ (2007-2013 г.), Програма за обществено здравеопазване (2008-2013 г.) и др.

Платформа на ЕС за приобщаване на ромите

Едно от ключовите заключения на Съвета по общи въпроси от декември 2008 г., след състоялата се на 16 септември 2008 г. първа Европейска среща на високо равнище по въпросите на ромите, беше да се създаде платформа за обмен на добри практики и опит във връзка с приобщаването на ромите. Първата среща на новата платформа се състоя на 24 април 2009 г. в Прага. Платформата ще помогне за повишаване на съгласуваността и ефективността на съществуващите политически процеси на национално, европейско и международно равнище.

Около 70 заинтересовани страни, в това число национални правителства, неправителствени организации (НПО), служители на ЕС и представители на ромите, се събраха в Прага, за да обсъдят 10-те общи основни принципа за приобщаване на ромите. На 8-ми юни 2009 г. тези принципи бяха включени от министрите на заетостта и социалните въпроси на ЕС като приложение към техните Заключения относно приобщаването на ромите.

